

DAMN HONEY - AFLEVERING 44 met Sylvana Simons

ML Dag lieve luisteraar, je bent weer *ingetuned* bij DAMN, HONEY.

INSTART INTRO TUNE

NYD De podcast over shit waar je als vrouw van deze tijd mee moet dealen

ML Mijn naam is Marie-Lotte

NYD En ik ben Nydia

ML Welkom bij aflevering 44

NYD een aflevering die in het teken staat van justice voor George Floyd. Black Lives Matter, de protesten in de VS, racisme hier in Nederland, de demo's hier én wat witte mensen kunnen doen.

ML En daarvoor hebben we een gast in de studio die meermaals genoemd is in deze podcast. Ze is de eerste zwarte vrouwelijke partijleider van Amsterdam, en Liza Mügge noemde haar in onze aflevering over vrouwen in de politiek een 'space invader': iemand die symbolisch van groot belang is ongeacht politieke agenda of wat daarvan terecht komt. Alleen al het feit dat ze op die plek zit en anders is dan al haar voorgangers heeft impact. Het is partijleider van BIJ1: de politieke partij die strijd voor radicale gelijkwaardigheid. Sylvana Simons.

NYD Welkom

SYLVANA Dankjewel, een warm welkom. Heel fijn.

ML dankjewel dat je zo kort dag wilde aanschuiven hier.

SYLVANA Heel graag

ML Want we hebben jou echt een dag, twee dagen geleden gevraagd en *here you are*. We zijn ontzettend blij daarmee, dankjewel. Zo meteen duiken we de diepte in, maar we kijken nu eerst even kritisch naar onszelf.

SYLVANA Altijd goed

ML Altijd goed, haha. Nydia, ging jij nog de femimist in de afgelopen tijd?

NYD Nou normaal gesproken hebben we hier altijd, benoemen we iets van afgelopen week en dat zijn vaak, nou, best wel kleine dingetjes. De vaste luisteraar die weet dat we altijd dingen als denken van 'oh daar zou wel een vrouw achter het

stuur zitten', als er raar gereden wordt of zo. Vandaag gaan we, ga ik het wat breder trekken, Marie Lotte ook (spoiler), want ik ga het niet hebben over alleen de afgelopen week maar over de afgelopen tijd, en eigenlijk over de afgelopen jaren. En wat mij opviel bij mijzelf is dat ik eigenlijk pas ga lezen, of me eigenlijk pas ga verdiepen in het onderwerp racisme als ik daar echt door iemand op gewezen word. En een voorbeeld daarvan is het boek 'Hallo Witte Mensen' wat ons getipt werd in aflevering 3 geloof ik, door Xanne-Li, een luisteraar, want zij hoorde dat ik het woord 'blank' had gebruikt, en ze zei 'hé, uh hallo, uh'

SYLVANA 'Hallo wit mens'

NYD Haha ja precies, 'hallo wit mens', even bij de les komen, dit moet je lezen. Nou, toen zijn we dat gaan lezen, maar goed ik ben het pas gaan lezen toen Xanne-Li zei van 'je moet dit gaan lezen'. En toen ik daar deze week verder over nadacht, gold hetzelfde voor het boek 'White Fragility' van Robin DiAngelo want Sioejeng, dat is een gast die wij ook hier al een paar keer te gast hebben gehad, zij zit ook in een WhatsApp groep en zij wijst mij vaker op fouten die ik maak rondom het onderwerp. En zij heeft dus ook gezegd van 'lees dat nou eens'. Toen ben ik het gaan lezen! Maar goed, waarom moet er elke keer iets gebeuren voordat ik denk 'nou laat ik dan ook maar eens wat gaan lezen' en ik denk dat heel veel witte luisteraars, dat die diezelfde minst feministische fout eigenlijk maken, en ik denk ook dat jij daar ook nog wel een toevoeging aan hebt, Marie-Lot.

ML Ja, voor mij geldt hetzelfde. Sterker nog, nou we werden allebei gewezen op het boek 'White Fragility' door Sioejeng, ik heb het nog niet gelezen. Ik heb het besteld, het ligt naast mijn bed, klaar om gelezen te worden. En ik heb het dus nog niet gedaan, en dit gebeurt me vaker dat ik dus weet dat het moet en dat ik echt alle intentie heb maar dat het dus uitgesteld wordt en uitgesteld wordt, en ik besef me denk ik nog niet lang genoeg dat dat op zichzelf ook heel erg geprivilegieerd is. Dat ik de luxe heb om me daar niet in te verdiepen.

NYD Ja dat is het

SYLVANA Ja dat denk ik ook. En het is op zich niet raar, want jullie zijn allebei niet opgegroeid met de realiteit van racisme, en ook niet opgegroeid met het advies om er wel aandacht voor te hebben. En dat betekent dus dat je op enig moment in je leven, wanneer de *wokeness* een klein beetje begint door te sijpelen, dat je denkt

'oh ja, en dan moet ik dit nog, en dan moet ik dat nog', en dan is het heel logisch dat je dingen mist. Want in de mainstream media wordt het je ook niet aangeboden. Dus je moet er ook je huiswerk voor doen, en misschien dat het een klein beetje verlicht. Datzelfde geldt voor mij. Ik heb bijvoorbeeld het boek 'Alledaags racisme' van Philomena Essed niet helemaal gelezen. En ook pas veel te laat, want ik groei op in dezelfde omgeving als jullie, dus ook ik ben er niet automatisch op geweest - hoewel ik wel de geleefde ervaring heb natuurlijk. Dat is iets anders.

ML Want daar zit een groot verschil natuurlijk

SYLVANA Maar dat maakt ook dat het daardoor makkelijker is om te denken 'ja ik heb echt geen boek nodig om mij uit te leggen hoe het zit want ik weet wel'. Dus die valkuil die geldt denk ik voor witte en zwarte mensen, en ik denk ook dat het witte feminisme, wat natuurlijk ook vaak als fenomeen wordt besproken, inherent geen oog heeft voor de inclusie van racisme. Het witte feminisme maar ook de witte lgbt emancipatie richt zich heel erg op de eigen emancipatie en als ik heel kort door de bocht ga, we zijn nu toch al een paar minuten bezig dus de eerste schokker kan er wel in, dan is die emancipatie, die witte emancipatie, die is heel erg heteronormatief, wit gerelateerd. Dus met andere woorden, toen de witte homo's geaccepteerd werden door de witte heteromannen toen was hun emancipatie voltooid. En dat merk je nu door bijvoorbeeld in de vorm van bijvoorbeeld homonationalisme. Dat zijn mensen die zeggen 'nou ja het is hier allemaal verder prima, wij zijn nu geaccepteerd, wij zitten in de politiek, wij zitten op die plekken waar we macht hebben, dat was ons doel, nu is het mooi geweest'. En ook als er dan incidenten zijn, ja dan is iedereen verontwaardigd. Dus *shame on you girls*, dat jullie daarop gewezen moeten worden, maar maak je geen zorgen, ook ik moet daar nog regelmatig op gewezen worden.

ML Haha dat is enigszins geruststellend

NYD We hebben een goede, nieuwe jingle die hier even onder gezet moet worden. Dus nou ja. De mensen thuis zullen 'm nu horen.

JINGLE

NYD Ja, Sylvana, heb jij een femimist?

SYLVANA Nou ik heb eigenlijk iets heel kleins, en ik weet ook niet of ik er vanaf wil maar ik moest er zo hard over nadenken, ik weet zeker dat ik meer doe dan ik me nu voor de geest kan halen, maar een paar dagen geleden toen heb ik willens en wetens de vuilniszakken bij de voordeur gezet met de gedachte: 'mijn zoon komt straks, die mag dan het vuil buiten zetten'. En het is ongeveer vijf stappen vanaf de voordeur om het weg te doen, maar ik vond het zo automatisch een klusje voor hem, en hij wees me erop van 'serieus? heb je nou zitten wachten tot? ja *ehhh beetje klagen beetje zielig doen*', weet je wel, zo van 'ja maar ik ben moe'. En toen dacht ik later 'nou het is eigenlijk niet alleen lui van mij, maar ik geef hem ook totaal een verkeerd voorbeeld hiermee, weet je wel. Alsof hij, alsof dat zijn taak is, en zodra er eten gemaakt moet worden is het mijn taak of zo. Dus het zijn inderdaad die kleine dingetjes. Ik herinner me dat ik ook weleens bij het benzinstation heel zielig heb gekeken naar iemand van 'oh ik moet de olie verversen. Hoe moet dat?'

iedereen lacht

SYLVANA Dus dat is wel een biecht, weet je wel, dat ik er ook wel misbruik van maak. Maakte-te-TE!

NYD Verleden tijd

ML Verleden tijd

TIJD VOOR POST JINGLE

NYD Tijd voor post, Marie-Lotte! Lees voor!

ML Deze komt van Femke, die *slidede* vanochtend nog in onze DM

Hoi,

Ik heb een vraagje. Ik heb jullie boek Heb je nou al een vriend? gelezen, en ik dacht als iemand goed is in antwoorden geven in kut situaties, zijn jullie dat. Ik vind het namelijk moeilijk om mensen te verbeteren als ze racistische opmerkingen en grapjes maken, ook als ze het niet zo bedoelen - maar ze doen het helaas wel. Dus

ik dacht, misschien weten jullie wel een goede en correcte manier om mensen hierin te verbeteren, want vaak weet ik op het moment zelf nooit zo goed wat ik moet zeggen en ik wil dit graag veranderen.

NYD Nou

ML Nou

SYLVANA Wel een herkenbare vraag hoor, die krijg ik ook heel vaak. Wat kan ik doen? Wat kan ik zeggen? Mijn advies is altijd: stel een vraag. Stel een vraag waarmee je een ander bewust maakt, en dat kan echt zijn 'heb je, heb je in de gedachten dat je een woord gebruikt wat veel mensen aanstootgevend vinden?' Of *uh* 'ben je je bewust van de koloniale betekenis van dat woord?' 'Blank bijvoorbeeld?' *pauze* Het hangt er heel erg vanaf wat je relatie is met degene die iets zegt hè, het is veel moeilijker om tegen je oom, die verder heel erg lief is en altijd vroeger met je naar de zandbak ging, te zeggen van 'hé joh eikel, wat doe jij nou?' Dus dat speelt altijd wel een rol. Maar ikzelf zeg altijd: stel een vraag. Dan toon je oprechte interesse dat je wil begrijpen waarom iemand de keuze maakt voor bepaalde woorden, of iemand zich bewust is van wat die zegt. En dat is minder aanvallend dan zeggen 'je zegt iets slechts'. Want dan denken mensen 'ik zeg iets slechts? Ik-ik heb het over feiten' denken mensen dan. Dus een vraag stellen vind ik zelf altijd iets minder confronterend dan gelijk een statement. En wat er dan gebeurt, is je triggert ook nieuwsgierigheid bij die ander, als je zegt 'joh heb je door dat en dat?' 'nee, vertel?' Het is niet uitgesloten dat mensen alsnog heel erg in de verdediging schieten, en ik merk dat ik dan vaak moet uitleggen: 'het gaat niet over jou, ik beoordeel jou niet als persoon, ik beoordeel deze uitspraak. En ik ben gewoon heel erg benieuwd of je in de gaten hebt wat deze uitspraak kan doen, en of je openstaat voor een alternatief'. En die laatste vraag is vaak heel effectief. 'Sta je ook open voor een alternatief dat mensen niet kwetst?' Dan moet je wel keihard zijn om te zeggen 'nee, ik wil per se mensen kwetsen'. En vaak zit dat er ook helemaal niet achter. Ik merk dat de jongere generatie waar ikzelf al een tijdje niet meer toe behoor, die is zich heel erg bewust van taalgebruik, van symboliek, van connotatie en betekenis. Het is een beetje als met vlees eten; er is een generatie die, in tegenstelling tot de jongere generatie, het is letterlijk cultuur en gewenning om vlees

te eten. En dat zijn ook mensen die begrijpen dat het beter en anders moet, maar ja, ga zo'n levenslange gewoonte maar van de een op de andere dag opgeven. Dus een beetje coulance en begrip mag af en toe wel, maar dat neemt niet weg dat ik het - ja, ik vind het wel een zaak dat je het adresseert. Dat wel.

ML Het is dus niet een excuus, dat het dan niet meer gezellig is.

SYLVANA Precies, en nou ja, dat is het. Je moet wel bereid zijn om de gezelligheid te doorbreken en ook om te ontvangen wat er dan op je afkomt. Want mensen vinden het heel vervelend, zeker wij Nederlanders, als we aangesproken worden. Wij doen altijd alles goed, dus als we dan opeens worden aangesproken op iets waarvan we zelf niet denken dat het verkeerd is en een ander die gaat het eens even beoordelen - daar zijn we gewoon meestal niet van gediend. Dat betekent dat je gewoon heel veel ellende over je heen kunt krijgen, of dat relaties op gespannen voet komen te staan, of dat je - ik zag gister iemand op Twitter die zei 'ik ben uit de familie-app gestapt'.

NYD Ja, ik zag het ook.

SYLVANA Dat vond ik zo heftig. Dat is zo'n grote stap, zo moedig. En tegelijkertijd illustreert het de eenzaamheid die je kunt meemaken als je opkomt voor mensenrechten. Hè, voor de rechten van iedereen, voor respect voor iedereen. Het is een hoge prijs die je betaalt, maar als je stilstaat bij het positieve effect op de toekomst, niet alleen voor jezelf maar ook voor de mensen die na ons komen, dan vind ik het wel de moeite waard. Makkelijk is het niet, en dat is iets dat je moet accepteren.

NYD Ja. Helemaal eens. We hebben een brief die hier een beetje op aansluit, het was een hele lange brief, dus ik ga even een paar fragmenten voorlezen. Klein beetje context: de luisteraar die schrijft dat zij zelf heel perfectionistisch is, ook als het aankomt op activisme, feminisme, en dat ze er tegenaan loopt dat als zij mensen in haar omgeving wijst op racistische/seksistische uitspraken of gedrag, dat mensen niet altijd willen veranderen. En dat vindt ze lastig. Oké, komt 'ie.

Voor mijn mentale gesteldheid zou het het makkelijkst zijn als ik alle negativiteit uit mijn leven kon bannen. Dit zou makkelijk zijn als iedereen die *insert* discriminerende uitspraken of gedrag doet, uitvoert ook daadwerkelijk honderd

procent kut zou zijn, en ik met de rest honderd procent op één lijn zou liggen. Maar natuurlijk leven we in een wereld die veel minder zwart-wit is dan dat. Vaak is het dus zo dat dit soort uitspraken of gedrag van mensen komt die ik voor het overgrote merendeel helemaal fantastisch vind. Maar het gaat dan om een of enkele dingen die wel echt lijnrecht tegenover mijn normen en waarden ingaan, en waar ik heel treurig van kan worden. Zoals ik eerder zei, is niet iedereen bereid om zijn gedrag aan te passen en hier heb ik het vaak moeilijk mee.

Er volgt nog een stukje, maar eigenlijk kort gezegd is haar vraag “Hoe ga ik er mee om en hebben jullie tips als ik in een ruzie of een gesprek hierover beland?” Ze gaf een heel uitgebreid voorbeeld van een date waar ze niet mee op één lijn zat. En die jongen gaf aan dat hij zich bewust was van de structurele problemen van seksisme en racisme. Maar tegelijkertijd maakte hij allerlei grappen die weldegelijk seksistisch en racistisch waren. Wat voor haar natuurlijk voor een soort error zorgde. Ja, dit soort types noemen we in ons boek, *Heb je nou al een vriend*, “Oom Henk”. Liefkozend.

iedereen lacht

NYD Want ja, je hebt natuurlijk mensen om je heen waar je van houdt, maar die wel dit soort dingen zeggen.

SYLVANA Mijn antwoord op de vraag zou tweeledig zijn. Ten eerste zal zij moeten accepteren, en dat is voor haar eigen gemoedsrust, dat zij alleen verantwoordelijk is voor haar eigen gedrag. Zij kan helemaal niemand veranderen. Ze kan mensen inspireren, inzicht meegeven of irriteren, maar verder helemaal niets. Dat is een belangrijk punt om aan de voorkant te accepteren. Dat je eigenlijk verwachtingloos doet wat je doet, omdat je het moet doen. Niet omdat je jouw gewenste resultaat wilt behalen.

Een ander onderdeel van het antwoord is dat we ons moeten realiseren dat *awareness*, *wokeness* een proces is dat nooit stopt. Dus degene die je vandaag tegenkomt die foute opmerkingen maakt zou zomaar op een dag volgend jaar wakker kunnen worden met nieuwe inzichten en het dan beter doen. Dat proces mag je mensen best gunnen, want nogmaals, daar ga jij simpelweg niet over.

Een vriendin van mij deelde laatst op Facebook een goede tip en die zei “Ik zet op mijn datingprofiel een foto van *zwarte piet is racisme* of *black lives matter* en dat geeft een mooie schifting aan de voorkant. Dan weten mensen meteen waar ze aan toe zijn. Dan zit ik niet per ongeluk met iemand aan tafel die heel knap is, heel aantrekkelijk is, fantastische humor heeft, maar pro zwarte piet is.”

NYD Dat je dan later...

SYLVANA Precies! *Stop setting yourself up for disappointment* zeg ik altijd. Dat is heel makkelijk om te doen. En ik zeg ook heel vaak, de strijd tegen racisme als je die 1 op 1 gaat voeren met mensen. Dan ben je binnen *no-time* uitgeput. Natuurlijk zijn er momenten waarop ik het gesprek aanga, maar de laatste tijd.. Ik ga het gesprek niet aan met mensen die overduidelijk overtuigd zijn van hun racistische gedachten. Want we hebben een soort illusie, een soort naïeve illusie, dat dat altijd onwetendheid is. Een echte racist weet heel goed dat ‘ie een racist is en die vindt dat zelf prima. Nou, veel plezier met je racisme!

Wat ik veel belangrijker vind, is de mensen verbinden en verenigen die het anders willen.

NYD en ML stemmen toe

SYLVANA Ik heb heus wel eens een gesprek met iemand, waar we argumenten uitwisselen. Maar als je in 2020 er nog van overtuigd bent dat zwarte piet schadeloos is en je ervan overtuigd bent dat je het N-woord kan gebruiken als wit mens. Dan denk ik je had nu wel kunnen weten hoe het eigenlijk zit als je daar voor open stond. Hoe vaak moet iemand het tegen je zeggen? He? Voordat je het aanneemt. Dus ik zou haar willen adviseren: stop je energie vooral in de mensen die bezig zijn met het openbreken van structuren. Die zegmaar het grotere verhaal aanpakken, want 1 op 1 is dodelijk vermoeiend. Wat veel mensen volgens mij vergeten is dat racistische, fascistische overtuigingen de **norm** zijn. Niet de uitzondering waar je nog even wat correctie op kan plegen. Nee. Kijk naar de meerderheid in de Tweede Kamer. Kijk naar beleid zoals bij de Belastingdienst. Kijk naar de realiteit en zie dat het gevecht tegen die hele grote groep individueel, daar ga je aan kapot, dat ga je niet volhouden. Dus doe wat je kunt om de grotere structuren te verbreken. Een podcast maken, een boek schrijven, een opiniestuk schrijven, in de schoolkrant schrijven, je gezaghebbenden op school, op je

universiteit, op je werk aanspreken. Dát heeft nut. Maar als de buurman graag een racist wil zijn ondanks dat het een hele lieve buurman is die rekening met je houdt en waar je verder prima.. Dat kan. Dat is iets wat we zullen moeten accepteren. Ik heb echt niet de illusie dat ik iedere Nederlander kan overtuigen om het anders te doen. Ik kies er dan voor om het daar te doen zodat ook de onwelwillende Nederlander stiekem een beetje geholpen gaat worden. Doordat we regels hebben, afspraken en beleid hebben.

ML Wat ik daar nog wel aan toe wil voegen is als je ervoor kiest om het gesprek aan te gaan. Zie het dan ook als een oefening voor jezelf, dat helpt mij heel erg. Dat helpt me ook in niet heel emotioneel worden of heel boos worden. Maar dat je de dingen die je bijvoorbeeld hebt geleerd, of gelezen hebt of waar je op gewezen bent dat je die soort van in de praktijk in een gesprek kan gebruiken.

SYLVANA Heeel goed advies. Ik denk dat het daarbij ook heel goed is om vanuit jezelf te spreken “Ik heb geleerd”, “Ik ben er onlangs achter gekomen”, “Ik ben tot inzicht gekomen.”. Als je een zin zo begint, is het niet zo aanvallend.

ML Ja.

SYLVANA En tegelijkertijd hoeven we ook niet altijd de gevoelens van de ander in deze context...

ML ..te sparen

SYLVANA ..te sparen.

ML Nee.

NYD Nee, precies.

ML Het is meer...

SYLVANA ..je wil constructief zijn.

ML Ja.. En als je er zo naar kijkt, is het meer een verrijking voor jezelf dan dat je iemand aanvalt.

SYLVANA Ja, heel mooi vind ik dat.

ML Dus dat.

TUNE EINDE POST

ML Voordat we vol het dieptegesprek induiken is het eerst even tijd voor onze fijne sponsor dankzij wie we deze aflevering kunnen maken. En dat is de condomerie: de

speciaalzaak met veel kennis over condooms en glijmiddel en alles voor leuke en veilige sexy times. Ze hebben condooms in allerlei maten wat nogal goed van pas komt aangezien er ook piemels in allerlei maten bestaan. Nydia, vertel ons een de saga van de morning-after-man.

NYD Het was een jaar of wat geleden en deze meid had ook eens een one night stand, ja mensen het gebeurde.

ML Ongelofelijk

SYLVANA Stout ook

ML Dirty

NYD Na wat geflikflooi was het tijd om er een condoom bij te pakken en de man in kwestie zei: "Huh?! Maar je bent toch aan de pil?". Ik was... ik mompelde ook iets van "Nou... uhhh.. Nee", zelfs een beetje verontschuldigend. Waarop de morning-after-man voorstelde om morgen dan maar ff een morning after pil te poppen want zijn snikkel was te groot voor condooms en dus die zaten dus niet lekker.

ML Wat Nydia toen niet wist is dat er een speciaalzaak bestaat waar de morning-after-man, waar ze de morning-after-man, rechtstreeks naar toe had kunnen trappen: de condomerie. Want ja het is vervelend als een condoom niet lekker zit, kan ik me zo voorstellen, geen idee. Maar er is meer dan het schap condoom in de drogisterij mensen met grote penissen.

NYD Ja bij de condomerie bieden ze je alle handvatten om het perfecte condoom te vinden, ook voor de gigantische snikkel of juist als condooms niet goed aansluiten en je een kleiner formaat zoekt.

ML Ze helpen je in de winkel graag met het vinden van de juiste maat en ook op condomerie.com kun je terecht. Alles discreet en professioneel, geen gegiegel, geel gedoe, gewoon goed advies.

NYD De fysieke, kleurrijke arty winkel zit in Amsterdam aan de Warmoesstraat op nummer 141.

ML En er is dus die webshop, daarvoor ga je naar condomerie.com. Goed om te weten: als je het spannend vindt om een bestelling te doen, alles wordt discreet verzonden.

NYD Condomerie.com dus.

ML Ja. Condomerie.com. En dan gaan we nu door.

* Damn Honey tune”

NYD We moeten het even hebben over justice for George Floyd, over Black lives matter, over de protesten in de VS, de eeuwenlange onderdrukking die daartoe geleid heeft, en over de stand van zaken in Nederland. Want ja, de moord op George Floyd is makkelijk af te keuren, het is zo'n extreme en duidelijke vorm van racisme. Natúúrlijk spreek je je daar over uit. “Maaarr...” Zo horen we Oom Henk al zeggen “hier in Nederland heb je geen racisme, dat is in Amerika”.

ML Oom Henk vergeet daarbij dat Mitch Henriquez in 2015 door politiegeweld om het leven kwam in Den Haag. Dat de belastingdienst etnisch profileert. Dat de VVD opperde om mensen in zogenaamde “probleemwijken” hogere boetes te geven. Dat er in de gemeente Amsterdam een plan op tafel ligt om preventief te gaan fouilleren in Zuid-Oost. Dat klokkenluider Fatima Aboulouafa racisme, intimidatie, discriminatie blootlegde bij de politie, maar dat zij nu weg is daar en de mensen die zichzelf “Marokkanen verdelgers” noemen er nog steeds aan het werk zijn. Soortgelijke verhalen rondom discriminatie, zijn er overigens ook bij brandweer, we zien discriminatie op de woningmarkt, bij het toelaten op basisscholen en op de arbeidsmarkt. Zwarte Piet is nog altijd onderdeel van de Sinterklaasviering. En dit staat nog los van de dagelijkse shit waarvan mensen van kleur mee moeten dealen. “Ga terug naar je eigen land”, “Wat spreek jij goed Nederlands zeg”, “Nee, maar waar kom je echt vandaan?”

NYD Sylvana, het is een bewogen en zware week. Uhm, hoe was deze week voor je en hoe gaat het met je?

SYLVANA De week was onwerkelijk, uhhh. Vanaf het eerste moment dat we de beelden zagen van de moord op George Floyd, tot aan alles wat daar eigenlijk op gevolgd is: internationaal en hier in Nederland. En het was heftig omdat de emotie die het beeld alleen al van uh ja zijn moord losmaakt... ik voel dat. Ik, ik kan het niet alleen beschouwen, ik voel het. Ik heb wel vaker gezegd en onlangs ook bij Margriet van der Linden, dit is M. Ik ben een dochter van een zwarte man, en het zusje van acht zwarte mannen, en de moeder van een zwarte man. En ik weet nog, mijn vader houdt van, hield van grote auto's en had altijd een dikke bak. En dan kwam een van

mijn broers van “oh pap, mag ik je auto lenen het weekend?”, “ja natuurlijk”. En dan zei mijn vader altijd “oké...”. En elke keer he zei die dat! Niet één keer. Elke keer als dezelfde broer de auto kwam lenen dan, “Goed even, nog een keer. Dit is wat je doet, je gaat worden aangehouden, dit is wat je dan doet. Dit is hoe je rustig moet blijven, dit is wat je moet zeggen, dit is wat je niet moet zeggen.”. Mijn vader wist zelfs op welke plek. “Daar gaat het zeker gebeuren en daar gaat het zeker gebeuren”. En dat was gewoon, ja, de norm. Dat was helemaal niet eens een bijzonder gesprek, het was gewoon elke keer van “hé blijf dr bij”. Uhm, dus als we dat voelen, als ik dat zie dan voel ik dat. Want dan denk ik elke keer van “oh maar, dat is mijn broer die daar ligt”. En uhm, ik, ik schreef in een opiniestuk in het Parool dat mensen moeten begrijpen dat die emotionele verbondenheid van zwarte mensen, die is historisch te verklaren. Want waar ik ook ben, als er een zwart mens zie dan is er even die blik, blik van herkenning. Ik zie jou, ik ben jou, ken ik jou. Ben je familie? Dat is gewoon in één oogopslag moet je dat even met elkaar uitwisselen omdat dat zomaar zo kan zijn, historisch gezien uiteengerukt als zwarte mensen. En diezelfde ontheemding maakt ook verbondenheid. Dus het is niet van “oh kijk naar Amerika, we willen zo graag daar wat bij voelen”. Nee, want wij kunnen het zijn. Als ik op vakantie ga naar Minneapolis en ik doe iets verkeerd, kan ik het ook zijn. Dat ik een Nederlander ben, dat ik een vrouw ben, dat maakt op dat moment helemaal niet uit. Ik ben zwart, I’m a target. Uhm, dus die verbondenheid is heel diep gevoeld. Uhm, niet alleen in Nederland, over de hele wereld. En dan wat het meest vermoeiende daaraan is natuurlijk vooral de reactie. Dus de reactie op “ja maar hij was drugsgebruiker” of “ja rellen maar dat hoort toch ook niet, dat moet je toch ook afkeuren”. Dat is wat ik net zei die vermoeiende... ik noem het altijd ruis. Het is ruis. Alles om maar niet tot de kern te komen, om het maar niet over het werkelijke probleem te hebben. Ik ben deze week ontzettend veel bezig geweest met praten, uitleggen, vertellen, schrijven, mobiliseren. Uhm, ja, ik ben moe. Ik werd vanmorgen moe wakker, zo zou ik het eigenlijk willen stellen. Uhm, maar ik houd altijd heel graag vast aan waar zit het succes hierin. En in Nederland zit het succes hem in de enorme opkomst en groeiende betrokkenheid, ook van witte Nederlanders die zeggen “dit kan zo echt niet langer”. En die wel bereid zijn om verder te kijken dan alleen naar de incidenten. Dus ik zie ook... dat is ook iets moois, dat maakt me ook

emotioneel. Dat maakt me ook emotioneel, dat dit eerst moet gebeuren. Het maakt me emotioneel dat het eerst verschrikkelijk uit de hand moet lopen. Het maakt me emotioneel wat jij net eigenlijk zei, dat er iets moet gebeuren voordat witte mensen denken “oh wacht ff, ik heb ook een rol hierin”. Dus het is een rollercoaster van emoties, blij dat het besef groeit, boos dat het besef nog niet goed genoeg gegroeid is. En vooral in actie, dus dat betekent: opiniestukken schrijven, beleid schrijven, uh ja veel met mensen spreken. Het is gewoon een mix van emotie. Een mix van, van, positief en negatief.

NYD Ja... ja... Ja, ik weet niet of er luisteraars zijn die niet, die misschien niet snappen wat voor een geschiedenis er is.

SYLVANA Ja, de geschiedenis. Het is geen incident en het is niet alleen een incident omdat het vaker gebeurt. Het is geen incident omdat het inherent is aan het systeem waarin wij leven. In Amerika is men gegaan van, op het continent zelf he, van slavernij naar Jim Crow, de civil rights act. Uhm, en, er is eigenlijk niets veranderd. Het gevangeniswezen in Amerika is een voortzetting van dwangarbeid die eerst onder slavernij plaatsvond en nu onder het mom van “je rookte een joint op straat”. Want dat is waar de meeste zwarte mannen, die zitten voor minor, voor kleine vergrijpen zoals het bezit van een zakje wiet of hasj. Ik las laatst van een man die had 37 jaar vastgezet omdat hij een zakje wiet had. Dus, dus de eruptie die daarop volgt is niet alleen maar een reactie op dat incident, maar dat is een gevolg van beleid en uh zaken die in de geschiedenis zijn gebeurd. En datzelfde geldt voor Nederland. Je deed net een opsomming Marielotte van de zaken in Nederland. Zo recent als afgelopen maart, is er in Nederland een arrestant, Tommy Holten, Tomy moet ik zeggen, Tomy Holten. Die, waarvan we foto's zien van vijf agenten met hun knie, vijf agenten bovenop hem, knie in de nek, en de man is binnen 60 minuten na zijn arrestatie dood. Nou tot een paar jaar geleden, ik weet niet hoe het met jullie zat, over voortschrijdend inzicht gesproken. Tot een paar jaar geleden dacht ik bij elke melding van “onwel geworden op weg naar het politiebureau”, dat heb ik heel vaak gelezen dat een arrestant... altijd wonderlijk denk ik, hoezo is iemand eerst gezond genoeg om, to commit crime, en uur later is die onwel geworden in het politiebureau.

Dit vond ik altijd raar. Maar na Mitch Henriquez, is het een onacceptabele voorstelling van zaken.

ML Ja.

SYLVANA Mensen worden niet zomaar onwel. Als ik nu hoor “onwel geworden” terwijl die onder, police custody, was. Dan kan ik niet anders dan van het slechtste uitgaan. Dat is in Nederland, nogmaals maart, dat was toen mijn kleinkind, ik reken tegenwoordig in voor of na het kleinkind.

ML Lief.

* Sylvana lacht*

SYLVANA Vroeger voor of na de kinderen, nu voor of na het kleinkind. Dus dat is nog maar heel recent.

NYD Ja en overigens iets waar we niks over horen

SYLVANA Niets

NYD Ik heb het nu op Twitter voorbij zien komen maar nergens groots.

SYLVANA Nergens.

ML Alleen regionaal volgens mij een klein artikeltje.

SYLVANA Ik weet het omdat ik Ctrl Alt Delete volg en dat is een organisatie.

NYD Ja daar heb ik het gezien

SYLVANA Dat is een organisatie die zich als kritische gesprekspartner van de politie bezig houdt met hoe het daarbinnen aan toe gaat. Etnisch profileren, uhh, het maken van beleid maar ook het vervolgen van agenten die over de schreef zijn gegaan. En het is natuurlijk schandalig en dat is heel recent, niemand weet het en we kijken naar Amerika en we zeggen “oh wat erg”. En juist omdat jij zei Marielotte, juist omdat het daar zo erg is, is het heel makkelijk om te denken “het valt hier tenminste wel mee”. Iemand stuurde me van de week een Tweet en die zei “joh je moet niet zo overdrijven met je racisme en discriminatie”, en het was een zwarte jongen en die zei “ik heb het alleen maar een paar keer meegemaakt met solliciteren, dus waar doe je nou zo moeilijk over?”. Wow....

ML Ja

SYLVANA Dat je dat dus al heel normaal vindt. Dat je dat dus al incalculeert en denkt “ja, dan valt het allemaal dus nog wel reuze mee”. Zo erg zit het hier in Nederland ingebed. Er broeit zoveel onderhuids bij verschillende gemeenschappen

dat ik ook schreef in het Parool: als je daarop gaat reageren met nog meer repressie.. Laat ik het even iets helderder stellen. Zuid-Oost in Amsterdam kampt met een geweldsgolf waarbij vooral jonge zwarte mannen betrokken zijn en waar ook vooral jonge zwarte mannen het slachtoffer van zijn. In reactie daarop wil de politie preventief fouilleren, dat noemen zij nu tegenwoordig proactief fouilleren, en ik noem het gewoon racistisch fouilleren. Als je van te voren een profiel maakt, zoals bij de belastingdienst, waarbij etniciteit, afkomst of nationaliteit een rol speelt, dan ben je racistisch bezig en dan moet je... ik noem het beestje graag bij de naam. Uhm, dat is olie op een vuur dat al heel lang smeult. Dus het geweld en de onvrede die zich nu naar binnen keert waar de gemeenschap zichzelf mee straft, dat gaat zich dan tegen die autoriteiten keren. Alle protesten over de hele wereld die uit de hand zijn gelopen, die zijn uit de hand gelopen door buitensporig optreden van de politie. En het prachtige vreedzame protest in Amsterdam is een voorbeeld van wat er gebeurt als je de ruimte biedt, zelfs als die ruimte beperkt is, voor mensen om te voelen. Ik was ook op de Dam en het was helend. Het was helend. Ik ben niet alleen, we zijn solidair, het zijn geen gedachtenspingsels van mij, ik vecht niet tegen een bierkaai want we zijn met meer soldaten. Dus, broodnodig en ik denk in dit geval in Amsterdam een fantastische... ik heb veel te veel Engelse woorden in mijn hoofd... Uhm... Kans. Opportunity wou ik zeggen. Een fantastische kans voor politie en in dit geval de activisten, anti-racisme activisten om tot elkaar te komen. De politie heeft gezien dat de crowd er niet was om rellen te trappen, om problemen te veroorzaken, helemaal niet. En heeft ook kunnen zien dat handhaving waar nu zo over... wat viel er te handhaven? Helemaal niks.

ML Nee

SYLVANA Ik stond daar, als ik daar had gestaan en het gevoel had gehad dat ik hutje mutje stond en dat het gevaarlijk was vanwege bijvoorbeeld Corona dan was ik weggegaan. Maar dat gevoel had ik niet. Ik zal pas hoe druk het was toen ik de foto's zag.

ML Ja wij ook

NYD Zelfde

SYLVANA Ja toch?

NYD Ja

SYLVANA En iedereen deed z'n best, en iedereen was respectvol. Ik liep op een gegeven moment langs een meisje en stond stil en toen zei ze "oh je staat een beetje dicht bij, zou je me misschien wat ruimte willen geven?", "ja maar natuurlijk". Dat was de sfeer en we hebben dus nu gezien dat het kan. En ik hoop dat, ja, politie en in dit geval de organisatoren deze kans aangrijpen om te zeggen "he wat was dit eigenlijk een mooi moment, hoe gaan we dit in het vervolg voortzetten?". Want ik zeg er ook gewoon bij, had daar 5000 voetbalfans neergezet na een teleurstellende uitslag van een wedstrijd, en het was een heel andere sfeer geweest. Dus probeer altijd te zien waar kunnen we het goede eruit halen.

NYD En nu is het natuurlijk in Amerika dat de media heel erg juist gaat zitten, en ook heel veel mensen trouwens, op de... plunderingen. Nu moest ik even naar het Nederlandse woord zoeken.

SYLVANA Ja, ja!

NYD Uhm, geweld komt voort uit geweld, of uit politiegeweld zeg je net. Maar het is ook, ik zou het ook niet goed willen praten, maar het is toch ook een soort van, als het niet vredig gaat...

SYLVANA Ja maar natuurlijk.

NYD Dan maar zo.

SYLVANA Kijk, weet je, het vervelende is dat als we over dit onderwerp praten dan moeten we altijd naar de historische context kijken. En de historische context is dat... ik heb het even over Amerika, dan moet ik het ook even over religie hebben. Uhm, zwarte Amerikanen zijn over het algemeen ernstig gelovig. They are willing to turn the other cheek. They are willing to.. om een hand uit te reiken. Kijk naar het geval Dylann Roof, deze jongen kwam een kerk binnen, een zwarte kerk binnen en iedereen zei "welkom". En ze werden beloond met al die kogels. En nog waren er na afloop mensen die zeiden "het oordeel is aan god, we gaan hem vergeven". Maar we zijn mensen die... en we hebben... grenzen tot waar we emotioneel gedreven kunnen worden. Ik zeg altijd: ik ben in staat tot moord. Daar ga ik helemaal niet ingewikkeld over doen want als je me tot de juiste grens drijft, dan ben ik daartoe in staat. Ik heb nooit de aandrang om iemand te vermoorden, ik hoop dat ik het nooit hoef te doen. Maar ik kan me echt wel situaties voorstellen waarin ik denk "ja maar als jij of ik? Dan jij". En dat is wat bij mensen boven komt. Als je niets meer te

verliezen hebt, níets meer, je bent sociaal, je hebt niets te eten, je hebt geen dak meer boven je hoofd, je wordt niet gehoord en hoe hard je ook werkt, wat voor een modelburger je ook bent, dit kan zomaar jouw lot zijn.

In een land waar je, waar zeker Amerikanen een enorm, ja, eh, nationalistisch is niet het goede woord, patriottistisch eh, vaderlandslievend, en dat land bedriegt jou, dat land stelt jou teleur. Politieagenten die jou moeten beschermen, daar kun je niet op rekenen. Een samenloop- en eruptie van zoveel ingehouden woede. Keer op keer. We hebben Rodney King al gehad, we hebben in de afgelopen twee jaar al die namen al gehad. Breanna Taylor, nou goed, ik ga al die namen niet noemen. Sandra Black - ik doe het toch - Sandra Bland, omdat ik ook de vrouwen af en toe wil noemen. Ja, het is gewoon een explosie van machteloosheid. En die machteloosheid wordt bevestigd op het moment dat er zo'n enorme macht tegenover je staat met veel machtsvertoon. Je lokt het gewoon uit. En ik kan het me heel goed voorstellen. Ik ben helemaal niet voor plunderen en kapotmaken, helemaal niet. Ik ben er al niet voor, maar als je ziet dat mensen het in hun eigen gemeenschap doen, dat is extra pijnlijk om te zien. Maar het is wanhoop. En we moeten naar de bron van dat gedrag en niet alleen maar dat gedrag afkeuren.

ML Ik zag een video van Trevor Noah die zei: je kunt er ook zo naar kijken. Je kunt het ook omdraaien en er zo naar kijken: de zwarte gemeenschap is eeuwenlang geplunderd door Amerika.

SYLVANA Zo voelen ze dat, ja. Terecht.

ML Dit is dan de reactie daarop.

SYLVANA Terecht. De *real looting and shooting*, sorry, *the real looting* begon natuurlijk bij het eh... nouja, ik ga toch gewoon Engelse woorden gebruiken, *the hostile takeover* van het continent. Dát was *the real looting*. En dat zit allemaal, dat zit, ja, zit zo in de vezels, dat onrecht. Dat is het, het, ja... Ik gebruik de laatste tijd een zin van Chris Rock heel vaak. Chris Rock is een Amerikaanse stand-up comedian. Hij is vrij politiek, hij is een van mijn favoriete zwarte stand-up comedians uit de Verenigde Staten en ik gebruik vaak de zin *I'm not saying it's ok, but I do understand*. Dat is het. Natuurlijk gaat niemand zeggen "Ja joh, natuurlijk, plunder lekker", maar kan ik het begrijpen? Absoluut. Zou ik zelf daartoe in staat zijn? Gedreven door de juiste omstandigheden: ja, absoluut.

NYD Ja. Dan weer de brug naar Nederland. Het gesprek wordt nu geopend, het werd nooit geopend, en nog steeds niet voldoende geopend, er is niet genoeg ruimte voor. Hoe zouden we het gesprek moeten voeren?

SYLVANA Ik denk dat het, ik dacht er toevallig vanmorgen over na omdat ik gisteren antwoordde: "het begint met het beste", maar het begint met het accepteren van met name witte mensen die een plek of macht binnen het systeem hebben, dat zij onwetend zijn. Niet de autoriteit zijn, te luisteren hebben. En dat is voor veel mensen niet nader te beschrijven heel moeilijk. Daar moet het beginnen: het besef van ik heb alleen een stem als supporter, ik ben verantwoordelijk of medeverantwoordelijk voor de oplossing, ik heb daar een verantwoordelijkheid, en ik zal moeten accepteren dat ik een stapje terug moet doen of opzij moet doen of überhaupt helemaal plaats moet maken. En als dat niet gebeurt, ik zal door blijven gaan met pleiten voor rechtvaardig beleid en ik zal door blijven gaan met het brengen van inzichten en bewustwording en het organiseren van een grote, groeiende massa mensen die in opstand komt. Maar de spanningen, het wederzijdse verzet zal blijven, zolang de witte macht zich niet realiseert *their time is up*. Het is klaar. Het is over. En een van de dingen die we gaan doen is dit gesprek... jullie gaan dit gesprek blijven voeren, jullie gaan boeken blijven maken ik ga dit gesprek blijven voeren. We gaan dagenlang met duizenden de straat op, ook tijdens een corona pandemie, om hier aandacht voor te vragen. We laten niet meer los en we accepteren het niet meer en we vallen mensen in de rede. He, sst, dit weet jij niet.

Laatst was ik op een, mocht ik ergens spreken, en ik ging het podium op en ik zei: "Dit gaat alleen werken als we een ding afspreken. Ik ben hier de expert, en jullie zijn allemaal leerlingen. Als je dat niet kan accepteren, kun je het beste nu de zaal verlaten." Iedereen bleef zitten en het was een ontzettend vruchtbare middag. Mensen kwamen na afloop naar me toe, heb mailtjes ontvangen met dank je wel, dit had ik echt nodig. Want de eerste reflex is niet eens bewust: ja maar ik weet het beter. Dat is gewoon een reflex die ik heel vaak zie gebeuren en het werkt het beste als we accepteren dat je die thuis moet laten als witte persoon die deelneemt aan de discussie.

ML Alles vergeten wat je denkt dat racisme is misschien ook.

SYLVANA Ja. En ook: we hoeven het niet eens te begrijpen. ER zijn heel veel dingen die wij helemaal niet volledig begrijpen en voor volledig normaal accepteren. Ik weet bijvoorbeeld niet hoe deze techniek hier allemaal werkt, maar ik accepteer dat het werkt. Ik weet niet hoe de binnenkant van een vaatwasmachine of magnetron, ik weet allemaal niet hoe dat zit, maar ik accepteer dat het werkt. Zo is het bij racisme ook. Kap met vragen “vertel eens wat je allemaal meemaakt en waarom”. Het is er. De onderzoeken zijn er, de cijfers zijn er, we hebben genoeg ervaringsverhalen gehoord. laten we dat als startpunt nemen voor de actie die we nu gaan ondernemen. We gaan niet blijven van “oh ja, nee, dat is wel heel erg” of eh, van de week zat ik in de uitzending bij M waar ik zat met drie ex Amerika correspondenten die nog gingen duiden welke vorm van racisme Trump dan eigenlijk heeft. “Ja het is, ja, racist, misschien wel, misschien niet, maar dat komt dan door...” *I don't care!* Het is er, dat is het uitgangspunt vanaf waar we volgens mij verder moeten.

NYD Dan de demo, waar natuurlijk de boodschap volledig verdwijnt in de media want het gaat alleen maar over corona. En ook wij krijgen daar ellenlange dm's over, van mensen die altijd stil zijn geweest en zich nooit hebben uitgesproken als we iets wilden over etnisch profileren of nouja, zoiets, en die nu denken: wacht, ik ga effetjes een halfuur typen hoe ik vind dat jij niet naar de Dam had mogen gaan.

SYLVANA Weet je, over de hele wereld zijn de protesten en samenkomsten uit de hand gelopen. En alleen Nederland krijgt het voor elkaar om te klagen over een vreedzaam protest. Dat is toch waanzin? Zet CNN aan, zet MSNBC aan, zet een Amerikaanse tv-zender aan en verwonder... kijk naar Berlijn, Frankrijk, overal waren ook mooie vreedzame momenten maar het is ook uit de hand gelopen. En wij gaan klagen?

ML We willen gewoon heel erg niet over racisme praten.

SYLVANA Nee. Want die eh, een paar weken geleden, werd er op het strand van IJmuiden door een groep jongeren geweld gepleegd tegen een groep overheidsambtenaren. De reactie was ‘we moeten ze meer geweldsmiddelen geven.’ Niemand had het over de burgemeester, over de jongeren, waar ze vandaan komen, of hun opa en oma in een ander land zijn geboren, of in welk dorp die überhaupt zijn geboren, daar ging het helemaal niet over. Dus de focus lag op

concrete reactie waar ik het niet mee eens ben, ik geloof niet in meer oppressie, maar het is wel fascinerend om te zien dat niemand daar zei van “Ja, er was een strand vol, aah!” Talkshows gingen drie dagen lang over Boa’s moeten bewapend worden. Niemand het het over van ze moeten terug ergens naartoe, ze moeten zich aanpassen of... nee, want het waren witte kinderen. Dus de hypocrisie die helaas wel effectief is, is ook een bron van frustratie. Je vroeg hoe het met me gaat, dit is ook iets wat frustreert. En het is onze taak en de taak van alle bondgenoten om steeds te zeggen: “Maar het ging dus eigenlijk daarover.” We hebben in de partij met de Amsterdamse fractie gesproken over zullen we een reactie geven op al die verwijten, en ik zei: “Maar echt niet.” Ik ga niet iets verdedigen dat ik niet hoeft te verdedigen. Ik heb acht weken in quarantaine gezeten, ik heb zeven weken moeten wachten tot ik mijn kleinkind voor het eerst vast kon houden, ik heb corona gehad, ik heb me laten testen en ik ben negatief. En ik ben naar de Dam gegaan in volle overtuiging. Dat is de verantwoordelijkheid die ik kan nemen en ik ga ervan uit dat mijn bondgenoten hun eigen verantwoordelijkheid hebben genomen. Ik ging daarnaartoe bereid om te ondergaan wat zich daar ook zou aandienen. Ook als het uit de hand was gelopen. Dus ik ben ook bereid in die zin om zelf risico te lopen. Dat heb ik over omdat de zwaarte van het onderwerp dat verdient. Zo simpel is het.

NYD Er is ook weinig keus dan om niet te gaan. Dit is iets, je gaat gewoon.

SYLVANA Ik sprak mensen of ik hoorde van mensen die zeiden: ik ga niet, want ik maak me zorgen over mijn gezondheid. Alle respect. Ik ga niet want ik ben mindervalide of heb een beperking. Alle respect. Als je er niet was, ben je niet automatisch geen bondgenoot. Maar als je er wel was, dan dank ik je uit de grond van mijn hart dat je de moed hebt getoond om daar te zijn. Het zijn allemaal flauwe verwijten. Het is niet zo dat vijfduizend mensen elkaar gebeld hebben en hebben gezegd: “Kom, we gaan even met z'n vijfduizenden effe corona verspreiden, ik zie je om vijf uur op de dam.”

NYD Precies, zo is het niet gegaan. Terwijl er wel gedaan wordt alsof...

SYLVANA Zo is het niet gegaan. Nee. *We just showed up.* en het signaal is overweldigend. Dat is het enige waar het voor mij over gaat. Ik had mijn kleinkind nog meegenomen ook, bij wijze van spreken. Dat is waar het over gaat.

ML En verder is het toch ook... protesteren is een grondrecht dat gewoon, dat volgens mij gefaciliteerd moet worden. Dan was de Dam misschien niet nu, eh...

NYD Het bleek te klein.

ML Achteraf bleek het te klein, want er was niet voorzien dat er zo'n grote groep mensen zou zijn.

SYLVANA Precies.

ML Ik ga, of tenminste, ik heb nu gelezen dat alle protesten nu worden gefaciliteerd op plekken waar het past.

SYLVANA Zo moet het zijn en in Den Haag is het Malieveld vrijgemaakt, het zag er prachtig uit, iedereen stond op anderhalve meter afstand, het was ook weer vreedzaam, mooi. Ik zag een foto van al die mensen geknield in navolging van Colin Kaepernick, de Amerikaanse basketballer die niet meer wilde staan voor het volkslied en dus knielde. Rotterdam, de burgemeester van Rotterdam reageerde in eerste instantie totaal onverantwoordelijk door te zeggen "Nou als er meer dan 80 mensen komen dan breek ik het af". Dat leek mij niet een heel constructieve houding van een burgemeester. Ik heb ook meermaals aangegeven dat het de taak van de overheid is inderdaad dat grondrecht te faciliteren, wat er ook nodig is, en deze reacties op deze demo's die doen mij wel soms denken dat ik... het is heel erg wat ik nu ga zeggen... nou, dat ik de recente Nederlandse geschiedenis steeds beter begrijp. Want ik ben opgegroeid met de gedachte 'hoe heeft het ooit kunnen gebeuren' als ik verwijs naar een van de meest zwarte bladzijden in de Nederlandse geschiedenis van de afgelopen 70 jaar, ik zeg het maar even zo netjes als het maar kan. Natuurlijk heb ik het over de Tweede Wereldoorlog. Ehm, en het verbaast mij, het verbaast mij dat een land dat, dat veel Nederlanders niet veel vaker de straat op gaan om mensenrechten te verdedigen. De demo ging over politiegeweld en politiegeweld treft iedereen, ongeacht kleur, zelfs ongeacht gender, maar het treft mensen van kleur en zwarte mannen vanuit een institutioneel geaccepteerde overtuiging. Dus we stonden daar voor iedere Nederlander, iedere Nederlander heeft recht op een politieapparaat dat veilig en fair optreedt. Maar Mitch Henriquez was geen witte man en Rishi was geen witte jongen en dat zijn gewoon de feiten. En dat betekent dat men binnen die organisatie kleur ziet en er gebeurt iets. Hebben jullie de documentaire Verdacht gezien?

ML EN **NYD** Nee.

SYLVANA Nou, de tip van deze uitzending.

ML EN **NYD** Hij gaat meteen op het lijstje, hij komt in de shownotes.

SYLVANA Ehm, als je die ziet dan zie je dus slachtoffers van etnisch profileren en dat zijn mannen die, dat zijn burgers, maar ook zwarte agenten die niet veilig zijn binnen hun eigen organisatie. Dat is het probleem waar we het over moeten hebben. Wekenlang hebben mensen geroepen: “Ah, die anderhalve meter maatregel is nonsens, en in de buitenlucht kun je het niet krijgen”, en eh, en nu...

ML Nu is het ineens een argument

SYLVANA Opeens is het een probleem terwijl echt de meeste mensen hadden ook nog eens mondkapjes op terwijl dat in de buitenlucht helemaal niet hoeft. Het was een statische bijeenkomst waardoor ik denk dat het risico op intermenselijk contact ook kleiner is geworden en wat mij heel erg opviel, er was geen *chit chat*.

NYD Het was staan, dat was hoe het was. Je ging staan en dan stond je twee uur, tweeënhalf uur, of hoe lang duurde het, en dat was het. En je hield misschien een bord omhoog.

SYLVANA Maar het was niet zo van we gaan eens even gezellig bijkletsen en dicht met de monden, lichaamssappen en aerosolen uitwisselen, dat gebeurde allemaal niet. Dus ik weiger dat stuk nog te verdedigen. Ik ga er niet eens op in. En precies wat jij zegt, je kunt niet altijd stil zijn en nu opeens wat zeggen. Dat gaat niet meer. Hetzelfde geldt voor bedrijven. Ook bedrijven die een blackout gingen doen of elk jaar de pride misbruiken door met een regenboogstickertje op hun etalage... als het niet echt is, hou het lekker bij jezelf. Dan hoeven we het niet. Dat is ook een sentiment dat ik echt zie groeien. Ik zie mensen echt mensen aanspreken met “He, je zegt dit nu wel, maar hoe ziet dit er eigenlijk uit, wat doe je de rest van het jaar voor acties?”

ML En ik denk dat we ook niet moeten vergeten dat corona is ook onderdeel van wat er nu gebeurt als je kijkt naar, zeker in de VS waar de zwarte gemeenschap er buitensporig hard door getroffen wordt.

SYLVANA Cijfers komen ook steeds meer naar boven van Europa, we weten het al uit Engeland, daar zijn ook echt harde cijfers. In Nederland zijn we heel ambivalent met het bijhouden, van sommige groepen houden we het heel goed bij en over

sommige onderwerpen houden we het ook heel goed bij want iedereen denkt dan: Marokkanen in de misdaadstatistieken worden heel goed bijgehouden, maar de effecten van sociale uitsluiting, maatschappelijke uitsluiting, economische uitsluiting voor zwarte Nederlanders, Afro-Caribische Nederlanders, laat ik zeggen Afrikaanse diaspora, nee dat gaan we niet bijhouden hoor, dat mag niet. Dus, ook hier durf ik te stellen dat het mensen van kleur vaker treft door allerlei oorzaken, al was het alleen maar omdat ze heel veel in de zorg werken, in de thuiszorg. Dus al die verwijten zijn daardoor wat mij betreft een beetje vals en het geeft dus aan dat mensen zeggen "Het maakt me niet uit, ik ben bereid te sterven voor dit ideaal. Ik ben bereid risico te lopen voor dit ideaal. Misschien ga ik naar een protest en word ik in elkaar geslagen, maar ik ga wel naar het protest. Misschien ga ik naar een protest en loop ik iets op. Ik ga toch." De valse tegenstelling die gecreëerd wordt van wel om corona geven en zogenaamd deze demonstranten die dat niet zouden doen... ik was daar met een dierbare vriendin die in de zorg werkt en die op de IC heeft gestaan zonder bescherming, zonder juiste beschermingsmiddelen in de eerste fase van de corona uitbraak. Zij stond naast me te protesteren. Ik was daar met iemand die is ondernemer. Alle ondernemers zeurden, maar hij is ondernemer en hij was daar. Ik was met iemand die nog nooit bij een protest was geweest en die zei achteraf: dankjewel, ik wist niet dat ik dit nodig had. Dus eh, valse tegenstellingen, daar ben ik ook niet echt van onder de indruk.

Elke crisis bovenop de eeuwenlange crisis van ongelijkheid treft dus ook die groepen die, he, kijk naar jeugdzorg die geraakt wordt door deze pandemie, en niet volwaardig wordt meegenomen in de oplossingen die het kabinet zegt te bieden. Denk aan de sekswerkers, denk aan inderdaad mensen van kleur, de ggz. al die gemarginaliseerde groepen worden vergeten. Dus in plaats, en dat is ook een bekende tactiek, van die groepen tegen elkaar uitspelen. Maar ik ben heel blij dat dat steeds minder voorkomt.

ML wat kunnen witte mensen doen en niet alleen nu, wat kun je blijven doen als de storm straks over is?

SYLVANA heel erg veel. Je kunt in je eigen omgeving je inzichten delen. Je gezin, je familie, op je werk. Veel vragen stellen, plaats maken. Als ik gevraagd word voor een event dan denk ik altijd: 'is er iemand die het beter kan doen dan ik, is er iemand die

meer recht heeft op die plek?’ Ik heb heel bewust niet gesproken op de demo. Ik vond dat ik op dat moment die plek aan anderen moest gunnen. Ik krijg mijn aandacht wel, ik krijg mijn *exposure* wel, mijn geluid wordt wel gehoord. als ik boe roep, dan is dat al een headline ergens dus dat komt wel goed. Weet wanneer je plaats moet maken en spreek anderen erop aan. Als je wordt uitgenodigd als wit mens op een podium om te spreken en je ziet dat iedereen op dat podium wit is, dan kun je zeggen “ik kom niet in een *all white* panel spreken. Misschien kun je mijn plek aan een vrouw geven, of aan iemand van kleur, of, altijd de beste combi, een vrouw van kleur.” Dus, jee, dit is een hele brede vraag. Je mag ‘m stellen, zeker, je moet ‘m stellen, blijf ‘m ook stellen in het kleine: wat kan ik nu op dit moment doen.

Ik zag een heel krachtig filmpje voorbij komen waarbij een zwarte man belaagd werd door agenten en witte mensen een haag om hem heen vormden en de agenten over de witte mensen heen die zwarte jongen proberen te grijpen. Om maar even aan te geven dat niemand dus achter die witte mensen aan ging *while they were obstructing justice*. Ik zag een pijnlijke foto van een rij witte vrouwen die zichzelf als buffer had opgesteld tussen de zwarte demonstranten en de witte politie. Je kunt fysiek naast iemand gaan staan als je ziet dat er iets gebeurt, een scheldpartij of iemand wordt uitgescholden of geweerd ergens. Naast slachtoffers gaan staan, nogmaals je kunt een podcast maken, je kunt een boek schrijven, je kunt een opiniestuk schrijven, je kunt... de mogelijkheden zijn eigenlijk legio en ik denk dat het goed is, volgens mij geeft Anousha in haar boek ook wat praktische tips, in haar boek *Hallo witte mensen*. Daar staan ook praktische tips in van wat kun je doen. Maar het begint trouwens veel kleiner. Je kunt je eigen taalgebruik in de gaten gaan houden, je eigen handelen gaan bezien, er is zo ontzettend veel. Het enige dat je echt niet moet doen is spreken voor mensen. Niet. Ik moet ineens denken aan een moment, ik was heel klein, nou ja, tien ofzo, en we gingen verhuizen. We woonden in Amsterdam West, ik ben hier opgegroeid waar wij nu zitten. En we gingen verhuizen en ik weet nog we gingen naar huizen kijken. Mijn ouders waren ergens binnen en ik ging met het kindje van die verkopers in de speeltuin spelen en toen zei een ander kindje iets heel gemeens tegen mij, en toen zei dat kindje: “Zo moet je niet tegen haar praten hoor, want ze komt uit Amsterdam, daar hebben ze sowieso geen speeltuinen en ze is ook nog bruin.” En dat was heel lief bedoeld want ze nam

het voor mij op en ze had waarschijnlijk van haar ouders geleerd van 'ja, bruine kinderen worden wel eens gepest en in Amsterdam daar hebben ze dus geen speeltuinen.' en wij waren allebei kind maar het is me altijd bijgebleven dat ik dacht: 'dude, ik kan best voor mezelf opkomen. En als ik ervoor kies om niet voor mezelf op te komen, dan kun je me nog steeds supporten door gewoon naast me te staan. Nu maak jij mij tot een slachtoffer.' En nogmaals ik was een kind en toch is het altijd bij me gebleven dus ik denk dat het een mooi voorbeeld is van hoe hulp soms verkeerd uit kan pakken. Maar gewoon zelfreflectie.

ML & NYD Ja.

NYD En openstaan natuurlijk voor kritiek, want ik kan me voorstellen dat mensen luisteren en denken: oh, maar dan durf ik het dus niet meer.

SYLVANA Ja, precies. Ik denk dat je moet durven om het niet goed te doen en daarop aangesproken worden.

NYD En het oke zijn met kritiek ontvangen en dus ook weer bij jezelf denken van dat was niet goed en daar ga ik nu over nadenken.

SYLVANA En dat is niet per se over mij als persoon, ik ben niet per se een slecht mens als ik fouten maak, mijn mantra rondom fouten is, een fout blijft alleen een fout als je 'm niet herstelt. En als je zegt ik ben bereid mijn fouten te herstellen, kunnen we weer met een schone lei verder. maar ik denk dat dat het is, bereid zijn om het fout te doen en aan te spreken op hoe je het fout kunt doen en dan dat nieuwe ongemakkelijke inzicht tot gedrag maken. Dat is verschrikkelijk moeilijk.

ML Ja, daarvoor moet je heel actief aan het werk.

SYLVANA elke dag, elke minuut haast moet je je bezig houden met wat je aan het doen bent, strookt dat met wie ik wil zijn en hoe ik het zou willen doen.

ML Dus dat is ook helemaal niet leuk

SYLVANA Nee, het is helemaal niet leuk. Nee.

ML Het is niet leuk, mensen.

SYLVANA Maar dat is ook zoiets...

NYD En toch ga je het doen

SYLVANA En toch, precies. Ja, dat is ook zoiets waarvan ik soms denk... ik zeg allemaal ongenueanceerde dingen die heel makkelijk uit de context gehaald kunnen worden maar ik denk dat ik het gewoon toch maar moet doen. Dat is ook iets

waarvan ik soms bij witte mensen denk: oh, de luxe van het vervelend vinden dat iets ongemakkelijk is voor je.

ML Dat is waar ik het net met het minst feministische over had. Ik heb echt net pas beseft dat dat een privilege is.

SYLVANA Dat is echt, soms denk ik: heb ik wel compassie, want mijn zwartzijn heeft mij ook opgeleverd, juist door alle vervelende ervaringen eromheen, dat ik goed om kan gaan met afwijzing, teleurstelling, institutioneel onrecht, en dat ik daardoor weerbaar ben, een weerbaarheid waarvan ik bij witte mensen soms denk: serieus?

NYD Dat soort afwijzing zijn wij niet gewend.

SYLVANA Nee.

NYD Terechtgewezen worden zijn we ook niet gewend.

ML En dan krijg je dat *tone policing*, dat je dan dus aangesproken wordt omdat jij lekker weerbaar zegt wat je denkt en dat wij dat dan moeilijk vinden.

NYD Zo van, kan je dat niet wat liever zeggen?

SYLVANA 'Als je het zo zegt is het voor mij vervelend.' Dan denk ik weleens: achgossie.

NYD Clarice Gargard heeft hier bij 'Dit is M', dat fragment zullen we in de shownotes zetten, dat zij zegt "en al was ik een bitch, en al was ik... dan nog had ik mensenrechten".

SYLVANA En dat is precies waarom ik zeg *I'm not saying it this way, but I do understand* en ik ga mensen daar niet op aanvallen. Ik zal best, stel je voor ik was een zwarte moeder in Minneapolis en ik zag mijn zoon daar een winkel plunderen, dan denk ik wel dat ik zou zeggen: "Zo heb ik je niet opgevoed, daar vind ik wat van." En als hij dan zou zeggen "Sorry ma, dit is de enige manier waarop ik uitdrukking weet te geven aan wat ik voel" dan zou ik zeggen: "*I'm not saying it's ok, but I do understand.*" En dat gun ik ook witte mensen wel eens. Ook de realisatie dat niet alles persoonlijk is, het is systematisch. Racisme, ik neem het heel vaak niet persoonlijk want ik ben niet aan te vallen op mijn kleur. ik heb een prachtige kleur waar ik ontzettend trots op ben dus het zit 'm niet altijd in het persoonlijke, we hebben het over het systeem. En zolang je bijdraagt aan het verbeteren daarvan, zal ik je af en toe aanspreken daarop. Of je het vervelend vindt of niet. En ik kan me echt voorstellen dat dat zeer doet als ontvanger, als wit mens. Ten eerste dat je een

wit mens genoemd wordt, dat is voor veel mensen van woow, dan denk ik: serieus, zal ik je de namen geven die ik over mezelf moet lezen? Al m'n hele leven. Dus ja, het is ook een beetje *toughen up*, he, dat is het. Jammer maar helaas ofzo.

NYD Jammer maar helaas.

ML Prachtige laatste woorden voor dit gesprek.

***Tune DAMN, HONEY YES EN NO**

ML Dan komen we bij de rubriek der rubrieken: de Damn, honey, no. Vertel, wat is jouw Damn, honey no.

NYD Ja, nou we hebben het er net eigenlijk al over gehad maar het is dus de gretigheid waarmee mensen de anderhalve meter aangrijpen om het niet over racisme te hebben. En het voorbeeld dat ik daarvan wil geven is op1 waar Femke Halsema aan tafel zat waar zij ontzettend op het matje geroepen werd en dat liet zien van dat we geen ruimte geven aan het racisme benoemen, er komen duizenden mensen de straat op of iets, maar wat doen we, we gaan Femke Halsema daar zwaar over aan de tand voelen. Ik zeg niet dat je haar helemaal niet aan de tand mag voelen, natuurlijk niet...

SYLVANA Tsja, ze is burgemeester, ja...

NYD Tuurlijk mag je haar kritische vragen stellen, maar dat het alleen maar daarover gaat, dat is een probleem en waar vooral ook een probleem is, is dat de Amerikaanse ambassadeur Pete Hoekstra eerder daar mocht aanschuiven aan een geloof ik volledig witte tafel ook als ik het goed zeg...

ML Volgens mij wel.

NYD ...om het te hebben over protesten in Amerika en het ging eigenlijk vooral over zijn dochter woont daar, anderhalve kilometer van waar het aan de and is. God, wat heftig, en het ging niet over racisme of de echte onderwerpen worden niet besproken.

SYLVANA Het allerergste was, als ik je even in de rede mag vallen...

NYD Ja hoor.

SYLVANA Het allerergste was dat Pete Hoekstra nog het meest uitgesproken was van al die mensen aan tafel over hoe erg het was en hoezeer hij het afwees. Hij zei

een hoop dingen waardoor ik een baksteen door mijn televisie wilde gooien maar hij was verdorie wel de enige die, zo oppervlakkig als het bleef, nog een soort aanzetje deed van ja maar dit kan dus echt niet. Dat was het meest ontluisterende.

NYD Nou ja, dat was mijn Damn, Honey no.

SYLVANA Eens

NYD Hebben we nog een Damn honey yes?

ML Eeh... de Damn, Honey yes is nu het gevoel dat we door kunnen en gaan met z'n allen, doorpakken, dus niet alleen voor de show om dat zwarte plaatje met blackout Tuesday, maar op naar een beter en eerlijker en gelijkwaardiger systeem. Dus ben je een wit mens, luister je dit, besef dan dus dat je onderdeel bent van een systeem dat stelselmatig discrimineert, ga op zelfonderzoek op welke manier het in jou zit, wat je aan moet pakken. Wij gaan je helpen, we zijn zelf ook hard bezig om dit te onderzoeken dus we gaan je helpen met lees- en luister- en kijk- en volgtips hoe je jezelf kan onderwijzen. Besef ook dat je jezelf niet op de borst hoeft te kloppen als je een boek leest of een docu kijkt of tot inzicht komt, want eigenlijk ben je veel te laat. Besef ook dat je ontzettend geprivilegieerd bent als je pas sinds vandaag of deze week de noodzaak inziet van verandering. En dan komen er tips:

NYD We gaan ze allemaal in de shownotes zetten, maar we gaan ze ook even opnoemen.

ML Zullen we dat samen doen?

NYD Of beginnen met *White Fragility*, van Robin DiAngelo dus.

ML Die heb ik dus niet gelezen

SYLVANA *lacht

NYD Heb ik wel gelezen, ik klop mezelf even op mijn borst.

SYLVANA Vanavond

NYD Dit boek, als wit mens, lees dit want het legt alles bloot wat jij doet als wit mens als je kritiek ontvangt. En het is pijnlijk herkenbaar waarschijnlijk, want waarschijnlijk doe jij dit zelf dus ook, maar het laat zo zien dat je dus onderdeel bent van al die mensen die dit doen en dat je dus meteen in de verdediging wilt schieten en nou ja, het is een *eye opener*.

ML Ik ga er vanavond aan beginnen.

NYD En het is dus ook...

ML Het is heel dun.

NYD Mensen denken misschien het is heel zwaar, het is heel dik, ik moet me nu heel erg gaan committen aan iets, maar het is een dun boekje dat ik in een paar uur uit heb gelezen. Nou ja, lees het nou gewoon.

ML oke oke

SYLVANA Laat het even weten aan jullie dan, als je het gelezen hebt, de reacties.

NYD Doe dat

SYLVANA Dat vind ik zo interessant om te horen.

ML Het boek *Me and white supremacy* van Layla F Saad, ook dit boek heb ik niet gelezen...

SYLVANA Ik ook niet.

ML ...maar het schijnt een soort werkboek te zijn waarmee je elke dag aan de slag moet.

NYD Het is ontstaan als een Instagramcursus bestaande uit 28 dagen, het is iets wat je doet, je leest het niet maar je doet het en het eindigt elke dag met een opdracht waarbij je eerlijk naar jezelf gaat kijken: wanneer voelde ik mij beter dan iemand van kleur, wanneer deed ik die *white fragility* reactie. Dat soort opdrachten krijg je.

SYLVANA Wow.

NYD Het zijn ongeveer 3 - 4 paginas per hoofdstukje. Ik doe nu net... ik ben begonnen eraan te lezen, want we gaan dit met een groep mensen lezen.

SYLVANA Dat is al helemaal tof.

NYD Ik denk dat het goed is om eerst *White fragility* te lezen. Het voorwoord is ook geschreven door Robin DiAngelo dus, nou ja, daar gaat het over en het is heel, het is een werkboek.

ML En ik zag op haar Instagram had ze een post gemaakt van ja, allemaal leuk en aardig, dit boek is dus nu uitverkocht massaal, allemaal leuk en aardig dat jullie allemaal dit boek gaan lezen maar ik kan het verschil echt wel aanwijzen tussen de mensen die het boek lezen en de mensen die het boek doen. Dus dit is zo'n boek dat hard werken wordt.

NYD Trouwens, deze boeken zijn niet vertaald in het Nederlands, en dat is ook weer tekenend, vond ik. Want ik vind het toch fijner om in het Nederlands te lezen en dat

vind je dan dus niet. Maar goed, nu ook Nederlandse tips, die komen nu. Maar hallo witte uitgeverijenwereld, hallo. *Bring it*.

ML Het boek *Witte onschuld* van Gloria Wekker en *Hallo witte mensen* van Anousha Nzume hebben wij aan het begin gelezen en dat was erg fijn en duidelijk en heel *eye opening* voor ons toen.

NYD Voor de jongere mensen hebben we ook tips, want misschien wil je niet een non-fictie boek lezen, maar een fictieboek, dus stel je bent een jaar of vijftien-zestien en je hoort dit dan kun je heel goed *The Hate U Give* van Angie Thomas-

SYLVANA Ik dacht: als je die niet zegt dan ga ik 'm toevoegen want dat is een van mijn favoriete boeken en de film is fantastisch.

NYD Ja, dus ook voor de niet-lezers kan je hier iets mee. En *Echte Amerikaanse jongens* van Jason Reynolds en Brandon Kiely zou je ook kunnen lezen.

ML Dan hebben we een paar luistertips. Bijvoorbeeld *Dipsaus* de podcast en het zusje van Dipsaus *Fufu & Dadels* en de podcast *74 seconds* over de moord op Philando Castile.

NYD Ik heb dat ook geluisterd. Is alweer even geleden dus ik weet niet meer precies hoe het ging, maar Philando Castile is een van de slachtoffers die door politiegeweld omgekomen is en het heet *74 seconds*, deze podcast, omdat het moment dat de agent het *stop sign* aandeed en het moment dat hij doodgeschoten is, 74 seconden is. En waarom deze jongen media aandacht heeft gekregen, dat is heel tragisch, is omdat het gefilmd is en je het live hebt kunnen zien. Ik denk via Facebook was het.

Ja, ga dit gewoon luisteren. Als dit nog heel ver van jou af staat, kan zo'n verhaal, in je oor, het is heel direct, dat komt binnen.

korte stilte

Oh, ja ik ga wel verder. Via Leo, dat is een van onze lieve volgers, werden we gewezen op trainingen voor docenten, van Stichting Anne Frank, over thema's rondom discriminatie en vooroordelen. Dus als jij een docent bent op de basisschool, middelbare school, kun je daar een training gaan volgen.

ML En over trainingen gesproken, op vrijdag 5 juni, dat is nu nog niet maar als deze podcast online staat is het wel geweest, geeft Chanel Lodik een webinar over wat je tegen racisme kunt doen. Het is een Instagramcursus. wij hebben ons daarvoor ook

ingeschreven, maar zolang het nog niet geweest is kunnen we er nog niets over zeggen. Maar je kunt 'm wel nog een week lang terugkijken, dus tot 12 juni. Dus je kan hem alsnog kopen en terugkijken en ze beantwoordt daar ook, ze maakt een lijst met de meest gestelde vragen tijdens die webinar, dus het is gewoon nog heel erg nuttig om dat te doen. Het kost 30 euro om mee te doen en je kan bij @marketingvrouw op insta even kijken.

NYD Voor de mensen die nu durven te denken 'huuh, 30 euro': het kost geld om een training te bedenken en te ontwikkelen, om je kennis te delen en te vergaren, ja dat kost geld.

SYLVANA Daar wil ik nog even op inhaken: want het is ook een wijdverbreid misverstand dat witte mensen aanspraak mogen maken op de kennis, expertise en ervaring met name van zwarte mensen. Wat moet ik doen... ja, dat is niet helemaal eerlijk.

NYD Wij zitten dan het script te maken, het draaiboek en dan denken we: we willen dat graag vragen, maar kan je dat zomaar vragen, en nu geef jij ons de ruimte daarvoor en ben jij iemand die zich profileert als iemand die daarover wil vertellen, maargoed het is niet zo dat je zomaar *anyone*, iedereen, elke collega die je tegenkomt kan vragen van 'wat kan ik doen?'.

SYLVANA Mensen moeten zich realiseren... ik maak altijd een heel pijnlijke vergelijking - met alledaags racisme voelt als alledaagse aanranding. En we gaan niet aan een slachtoffer van aanranding of verkrachting elke keer vragen van: vertel nog eens over toen?

NYD Bijna alsof het een soort juicy verhaal is ook he?

SYLVANA Dat trauma waar we wat aan houden dat doen we niet. We gaan ook niet aan een slachtoffer van aanranding of verkrachting vragen: maar wat heb jij eigenlijk gedaan om het tegen te gaan? Dat doen we allemaal niet, maar we vragen wel aan slachtoffers van uitsluiting en racisme en dat soort dingen, dus het is heel fijn als je vraagt: mag ik het aan jou vragen? Dat weet jij, dan kan ik zeggen ja of nee, en in mijn geval zeg ik ja, ik ben een publiek figuur, daar heb ik voor gekozen, ik heb voor de politiek gekozen - met andere woorden voor een armzalig bestaan *lacht* dus ik hoef er geen geld voor. Ik heb er belang bij dat deze inzichten wijdverbreid verspreid raken. Maar het respect en de kwetsbaarheid van iets zeggen van dat is misschien

heel vervelend voor je, of ik ga je iets vragen, je hebt de ruimte om nee te zeggen, dat is respect en dan vind ik het prima. Maar ik vind dit een heel goed toevoeging. Voor mij was het namelijk ook niet gratis, *I paid the price* om tot deze kennis te komen.

ML En straks gaan we ook nog wat volgtips geven en het is dus ook niet de bedoeling dat je die mensen... ik bedoel, volg ze, maar ga ze niet massaal vragen stellen enzo. Luister en lees en leer...

NYD Er zijn duizend boeken.

ML ...maar ze zijn er niet voor jou.

NYD Dan de website withuiswerk.nl, daar kan je terecht voor meer wit huiswerk. Het is bedoeld voor witte mensen die zich in de strijd tegen racisme verder willen verdiepen.

ML Je kunt doneren aan een van de organisaties die zich inzetten voor een gelijkwaardige wereld en die specifiek tegen racisme strijden zoals *Black Archives* en *Stichting Nederland wordt beter*.

NYD En nu Bij1 natuurlijk.

SYLVANA Wat lief dat jullie dat zeggen! Dan hoef ik zelf niet heel ongepast te gaan lobbyen. Maar ik denk wel dat het, dit zijn allemaal dingen die je in het dagelijkse kunt toepassen, maar ik zei al eerder: we hebben beleid nodig en we hebben representatie nodig en we hebben meer perspectieven nodig aan die tafels in Den Haag. Daar zitten nu allemaal witte mannen in blauwe pakken over ons te beslissen.

ML Ja, er zitten geen mensen van kleur in de Tweede Kamer.

SYLVANA Niet.

ML Nee.

SYLVANA We hebben wel mensen van kleur als we Turkse en Marokkaanse mensen meerekenen, bruine mensen, maar geen zwarte mensen. Geen Afro-Caribische Nederlanders, niemand uit de Afrikaanse diaspora, en in de afgelopen maanden moest ik elke keer een beetje het ongemak van me afschudden als ik naar die groep mensen keek die daar allemaal coronabeslissingen zat te nemen, dat waren echt alleen witte mannen van middelbare leeftijd. En ja, als die... dat klopt gewoon niet. Dat klopt niet tegenover jonge mensen in onze samenleving, tegenover vrouwen, mensen van kleur, mensen met een beperking en al die andere

groepen meer. Dus representatie is belangrijk en ik durf hardop te zeggen dat wij de enige partij zijn die zo consequent en structureel racisme en alles wat eraan vast hangt op de kaart zetten. We zijn niet de enige die ertegen is, iedereen is tegen racisme, en iedereen zegt het moet anders...

ML Maar de andere politieke partijen erkennen dat het in het systeem zit.

SYLVANA Precies. De meeste politieke partijen die nu in Den Haag zitten, die zijn op z'n minst toeschouwer dan wel speler geweest in het creëren van de situatie waar we nu in zitten. Als we naar de Belastingdienst kijken: op dit moment zijn er twee kamerleden Pieter Omtzicht en Renske Leijten van de SP, Omtzicht is van het CDA, die zich heel hard inzetten voor deze ouders, met z'n tweetjes, die mag ik niet over het hoofd zien, maar hun partijen zijn onderdeel van het probleem. En vanmorgen las ik dat Asscher weer lijsttrekker wordt voor de komende verkiezingen en dat reken ik Partij van de Arbeid-leden wel heel erg aan, want hij was staatssecretaris tijdens deze toestand met de Belastingdienst, hij wist van alles, heeft niet opgetreden. Ik herinner me nog een enquête over Turkse Nederlanders van movisie waar hij nog een vervelende rol in heeft gespeeld, ik herinner me bevoordeling van joodse Nederlanders in een bepaald gebied op de wereld en dat is discriminatie. Sommige mensen kregen wel een volledige uitkering en sommige mensen niet, dat is allemaal heel, ja de details zal ik je even besparen, maar in ieder geval, dat is een man die is voor de huidige situatie... ik kan me gewoon niet voorstellen dat je daar je vertrouwen aan wilt geven. Dus echte verandering gaat niet komen van de partijen die nu in Den Haag zitten. Waar ik zelf heel trots op ben, ik dat wij een partij van de leden zijn. Naar onze samenkomsten, bijeenkomsten noem ik ze altijd graag, dan zie je dat. Je ziet de kleur, je ziet de diversiteit, je ziet diversiteit op alle vlakken maar je ziet wel dat die partij die is van deze mensen. En ik denk dat het inderdaad tijd is voor ons om op landelijk niveau te gaan opereren. Als je geen lid wilt worden van ons of je wilt niet op ons stemmen maar je vindt wel dat ons geluid gehoord moet worden, dan kun je altijd doneren, *no strings attached*, en ons wel steunen in ons proces. Je hoeft je echt niet meteen te committeren, maar er zijn allerlei manieren waarop je ons kunt helpen de politiek aan te pakken. Dus dankjewel voor de *shout out*.

ML Anytime. Even verder.

NYD Ja, we moeten wel even door...

SYLVANA Ik praat ook veel teveel.

NYD Zarayda Groenhart maakte een heel goed filmpje over haar eigen ervaringen en over wat je tegen racisme kunt doen .

ML En Trevor Noah heeft, die noemde ik al, op de insta van *The Daily Show* een filmpje gepost waarin hij heel duidelijk uitlegt hoe deze sneeuwbal aan gebeurtenissen de protesten heeft aangewakkerd. daarin is hij heel verhelderend omdat hij dit zo goed uitlegt. Dan hebben we een paar kijktips. We hadden net even een kleine discussie over of ik deze titel kan zeggen. Dat doen we wel. De documentaire *I am not your negro*. Afgelopen week te zien op NPO1, ik denk dat je die terug kan kijken. In de documentaire wordt een revolutionaire burgerrechtenbeweging uit de jaren '60 verbonden aan Black Lives Matter van nu. En centraal staan de teksten van de zwarte Amerikaanse schrijver James Baldwin. The documentaire *Still I rise* over de burgerrechtenactivist en schrijver Maya Angelou. En het gesprek bij talkshow *M* met Clarice Gargard, Akwasi en Sosha Duysker en Natacha Harlequin.

NYD en *Verdacht*, en die komt dus nog even in de shownotes. En dan nog wat volgtips want iedereen zit op die Instagram dus he, ga dan ook even goede mensen volgen. Naomie Pieter, Clarice Gargard, Jerry Afriyie, Mitchell Esajas, Black Archives, Kick Out Zwarte Piet, Chanel Lodik, dat is @marketingvrouw en Sylvana Simons natuurlijk.

SYLVANA Aawww. Dan moet ik een kleine disclaimer geven, bij mij kun je...

NYD Veel babyfoto's.

SYLVANA Ik wou net zeggen, veel babyfoto's, het moet even.

NYD Daar worden we alleen maar heel blij van.

AFSLUITENDE JINGLE

ML Dit was aflevering 44. Sylvana, bedankt dat je *last minute* halsoverkop te gast wilde zijn in deze aflevering en dank voor al je harde werk en al je *emotional labour*.

NYD Ja.

SYLVANA Dank jullie wel voor de uitnodiging. Het was heel fijn om hier te zijn, ik heb me heel vrij gevoeld als ik mijn eigen uitspraken zo eens terughaal, en je zei net terecht witte mensen hoeven geen schouderklopje als ze het goede doen, maar ik geef het toch, want ik denk dat jullie belangrijk werk doen in het bewust maken van je eigen *peers* ook om mee te beginnen, en dat zal op termijn als we straks terugkijken naar deze periode van onschatbare waarde blijken te zijn geweest. Dus dankjewel.

NYD Dankjewel.

ML Dankjewel.

SYLVANA Dankjewel.

NYD Bedankt ook Daniël van de Poppe voor het afmixen of wat doe je eigenlijk, ik weet niet *lacht* Magic.

ML Jingleman Lucas de Gier bedankt en websitebouwer Liesbeth Smit: bedankt.

NYD En *studio facilitator* Dag & Nacht Media.

NYD&ML Bedankt.

NYD En lieve luisteraar, natuurlijk, wat fijn dat je weer luisterde. Heb je een verhaal, vraag of iets anders leuks, of iets stoms, whatever, mail het naar info@damnhoney.nl

ML Wil je ons supporten, dat kan met een donatie via petje.af/damnhoney. Of met een recensie op je favo podcastplatform.

NYD Of doe het niet, zelf weten.

NYD&ML Doeiii!